

BRON

VAN MEERWAARDE

*De economische effecten
van de ondernemingsraad*

Van Gorcum

Jan Ekke Wigboldus

Bron van Meerwaarde

De economische effecten van de ondernemingsraad

Jan Ekke Wigboldus

Bestellen:

**U kunt dit boek bestellen via
wigboldus@consultraining.nl.**

Prijs: €20 per exemplaar
(exclusief verzendkosten),

bij bestellen in combinatie met
Impact of Wegwijs in de Wet op de OR: €10.

Inhoudsopgave

1. Inleiding

- 1.1 Het verband tussen ondernemingsraad en organisatieresultaten
- 1.2 De betekenis van participatie
- 1.3 De maatschappelijke relevantie van het onderzoek
- 1.4 De wetenschappelijke relevantie van het onderzoek
- 1.5 De opzet van dit onderzoek

2. Theoretische bronnen voor het onderzoek

- 2.1 Inleiding
- 2.2 HRM, participatie van medewerkers en organisatieresultaten
- 2.3 Ondernemingsraden en organisatieresultaten
 - 2.3.1 De theorie van Freeman & Lazear
 - 2.3.2 Duits onderzoek
 - 2.3.3 Nederlands onderzoek
- 2.4 Tussenbalans

3. Het onderzoeksmodel en de onderzoeksvragen

- 3.1 Totstandkoming van het onderzoeksmodel
- 3.2 Kanalen en interventies
 - 3.2.1 Directe effecten via inbreng van nieuwe informatie of nieuwe oplossingen
 - 3.2.2 Indirecte effecten door beïnvloeding van de attitude van medewerkers
 - 3.2.3 Indirecte effecten door beïnvloeding van het besturingssysteem
 - 3.2.4 Benaming van de kanalen
- 3.3 Conditie
 - 3.3.1 Stakeholder salience
 - 3.3.2 Toepassing en aanpassing van het model
 - 3.3.3 De noodzaak van een vierde conditie
- 3.4 Verwachte samenhang tussen kanalen en condities
- 3.5 Vraagstelling voor het empirisch onderzoek

4. Onderzoeksmethodologie

- 4.1 De onderzoeksstrategie
 - 4.1.1 De onderzoeksvraag als vertrekpunt
 - 4.1.2 Methodologische keuzes
- 4.2 Het onderzoeksontwerp voor de case studies
- 4.3 Methoden en technieken bij uitvoering van de case studies
 - 4.3.1 Dataverzameling
 - 4.3.2 Interpretatie van data
 - 4.3.3 Van dataverzameling via beschrijving naar analyse
- 4.4 Kwantitatieve analyse
 - 4.4.1 Onderzoek, databestand en methodologische opmerkingen
 - 4.4.2 Beschrijving van de variabelen
 - 4.4.3 Analyses
 - 4.4.4 Discussie en conclusies

5. Beschrijving van de case studies

5.1 Inleiding

5.2 Achmea Studio03: Voorkoming van een irrationele uitbesteding

5.3 Achmea Snuffelperiode: Behoud van medewerkers door bedenktijd

5.4 Eureka Re: Flexibiliteit voorkomt discontinuïteit

5.5 Heijmans Arbo Service Center: Besparing met draagvlak

5.6 Heijmans Jaarmodel: Bewaking van een broos evenwicht

5.7 Smurfit Kappa Trimbach: Vechten tegen een plan dat niet deugt

5.8 KLM MAAS: Creatieve combinatie levert veel op

5.9 Technisch Adviesbureau: Dubieuze interim-directeur uitgeschakeld

6. Analyse van de case studies

6.1 Doelen en methoden van de analyse

6.2 Plausibiliteit van economische effecten

6.3 Kanalen – de wijze waarop de economische effecten zijn gerealiseerd

6.4 Conditie voor de realisatie van de economische effecten

6.5 Samenhang tussen kanalen en condities

7. Conclusies en aanbevelingen

7.1 Inleiding

7.2 Een empirisch ondersteund theoretisch model

7.3 Reflectie op theoretische concepten

7.4 Aanbevelingen voor nader onderzoek

7.5 Betekenis voor de medezeggenschapspraktijk

Summary

Literatuur

Bijlagen

Bijlage 1: Bedrijven waarbinnen de case studies werden uitgevoerd

Bijlage 2: Bronnen voor de case studies

Bijlage 3: Interviewstructuur van de case studies

Bijlage 4: Vragen en antwoorden bij de kwantitatieve analyse

Bijlage 5: Tabellen bij de kwantitatieve analyse

Bijlage 6: Opzet voor een kwantitatief vervolgonderzoek

Bron van Meerwaarde

Eerder onderzoek (vooral uit Duitsland) heeft al aangetoond dat ondernemingsraden positieve economische effecten bewerkstelligen. Dit proefschrift laat zien op welke wijze dat gebeurt en aan welke voorwaarden een OR daartoe moet voldoen.

Het onderzoek is gebaseerd op een uitgebreide literatuurstudie en op acht intensieve case studies naar besluitvormingsprocessen waarin de OR overtuigend aan de organisatieresultaten wist bij te dragen.

Opbrengst van het onderzoek is een theorie die bestaat uit drie kanalen die gebruikt worden voor de economische impact en vier condities die de OR daarbij nodig heeft.

Het eerste kanaal berust op de inbreng van nieuwe informatie en oplossingen waarover de OR dankzij zijn kennis van en contacten met de werkvloer beschikt; deze informatie is nieuw voor het management en kan leiden tot economische verbeteringen.

Het tweede kanaal betreft het creëren van acceptatie onder de medewerkers voor managementplannen, waardoor de effectiviteit van de plannen wordt gewaarborgd.

In het derde kanaal corrigeert en blokkeert de OR managementgedrag dat niet in het belang van de onderneming is.

De drie kanalen verschillen onderling wat betreft de condities die noodzakelijk zijn om elk kanaal effectief te benutten. Deze condities zijn Macht (in subtiele en harde varianten), Legitimiteit (in de perceptie van de bestuurder, zijn superieuren en medewerkers), Urgentie (gewicht van het belang en tijdsdruk) en Complementariteit. De laatste conditie vormt een toevoeging op een bestaand model en drukt uit dat de OR een leemte aan managementzijde (iets wat men niet kan, wil, ziet) dient op te vullen om in staat te zijn tot positieve economische effecten.

Het onderzoek heeft belangwekkende implicaties voor de praktijk van ondernemingsraden en bestuurders, maar biedt ook de basis voor vervolgonderzoek.

Jan Ekke Wigboldus is trainer en adviseur van ondernemingsraden en schreef diverse boeken en artikelen over arbeidsverhoudingen, ondernemingsraden en corporate governance.

